

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

**ΑΡΧΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ
ΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΚΑΤΟΧΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ**

για μαθητές του εξωτερικού, παλιννοστούντες και αλλοδαπούς

Διαγνωστικό κριτήριο

ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΔΑΣΚΑΛΟ

Εποπτεία: Μελάς Διονύσιος

Συγγραφή: Γέρου - Μαργαρίτη Κατίνα (συντονίστρια συγγραφικής ομάδας)

Εμμανουήλ Σοφία

Θεοδωράκη Δήμητρα

Κολυβά Μαργαρίτα

Κουδούνα Μαίρη

Μελίστα Αναστασία

Παλαμαρά Μαρία

Παπαθανασίου Οδυσσέας

Ειδική συνεργασία: Καραθανάση Αρετή

Α' ΜΕΡΟΣ

Οδηγίες για το δάσκαλο

Ο δάσκαλος, στον οποίο ανατίθεται η διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας σε Ελληνόπουλα και ξενόγλωσσους μαθητές του εξωτερικού ή σε παλιννοστούντες και αλλοδαπούς μαθητές στην Ελλάδα, αναλαμβάνει ένα δύσκολο έργο, για τη σωστή αντιμετώπιση του οποίου οφείλει να προγραμματίζει την εργασία του σωστά και να την υλοποιεί με συνέπεια. Απαραίτητη προϋπόθεση για την πραγματοποίηση του στόχου αυτού είναι να γνωρίζει ο εκπαιδευτικός το βαθμό κατοχής της ελληνικής γλώσσας, ώστε ξεκινώντας από το επίπεδο στο οποίο βρίσκεται κάθε μαθητής και λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία του, τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντά του, να προσαρμόζει ανάλογα τη διδασκαλία του και να τον οδηγεί σταδιακά και μεθοδικά στην κατάκτηση ανώτερων γλωσσικών επιπέδων.

Ανομοιογένεια μαθητικού πληθυσμού

Η αρχική εκτίμηση του γλωσσικού επιπέδου στην ελληνική γλώσσα είναι ιδιαίτερα αναγκαία, αν λάβουμε υπόψη και τη μεγάλη ανομοιογένεια των μαθητών. Στα τμήματα διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας, στην Ελλάδα και το εξωτερικό, φοιτούν μαθητές που έχουν ποικίλες γλωσσικές και σχολικές εμπειρίες, **ανεξάρτητα από την ηλικία τους**. Οι συνηθέστερες περιπτώσεις μαθητών, με κριτήριο τη χρήση της ελληνικής γλώσσας στον προφορικό και το γραπτό λόγο, είναι οι εξής:

- ➡ μαθητές που δε μιλούν καθόλου Ελληνικά - αρχάριοι σε όλους τους γλωσσικούς τομείς
- ➡ μαθητές που καταλαβαίνουν λίγο τη γλώσσα, αλλά δεν μπορούν να μιλήσουν, να διαβάσουν και να γράψουν
- ➡ μαθητές που έμαθαν στοιχειώδη ανάγνωση και γραφή, καταλαβαίνουν λίγο τη γλώσσα, αλλά δεν μπορούν να μιλήσουν.

- ➡ μαθητές που είναι προχωρημένοι στην ακρόαση και στην ομιλία, αλλά δεν έχουν αρχίσει ακόμα να διαβάζουν και να γράφουν Ελληνικά
- ➡ μαθητές που καταλαβαίνουν, μιλούν, διαβάζουν και γράφουν την ελληνική γλώσσα σε ικανοποιητικό βαθμό.

Για να εκτιμήσει ο δάσκαλος το επίπεδο όλων των επιμέρους γλωσσικών δεξιοτήτων των μαθητών

◆ **στον προφορικό λόγο** - ακρόαση και ομιλία

◆ **στο γραπτό λόγο** - ανάγνωση και γραφή / γραπτή έκφραση

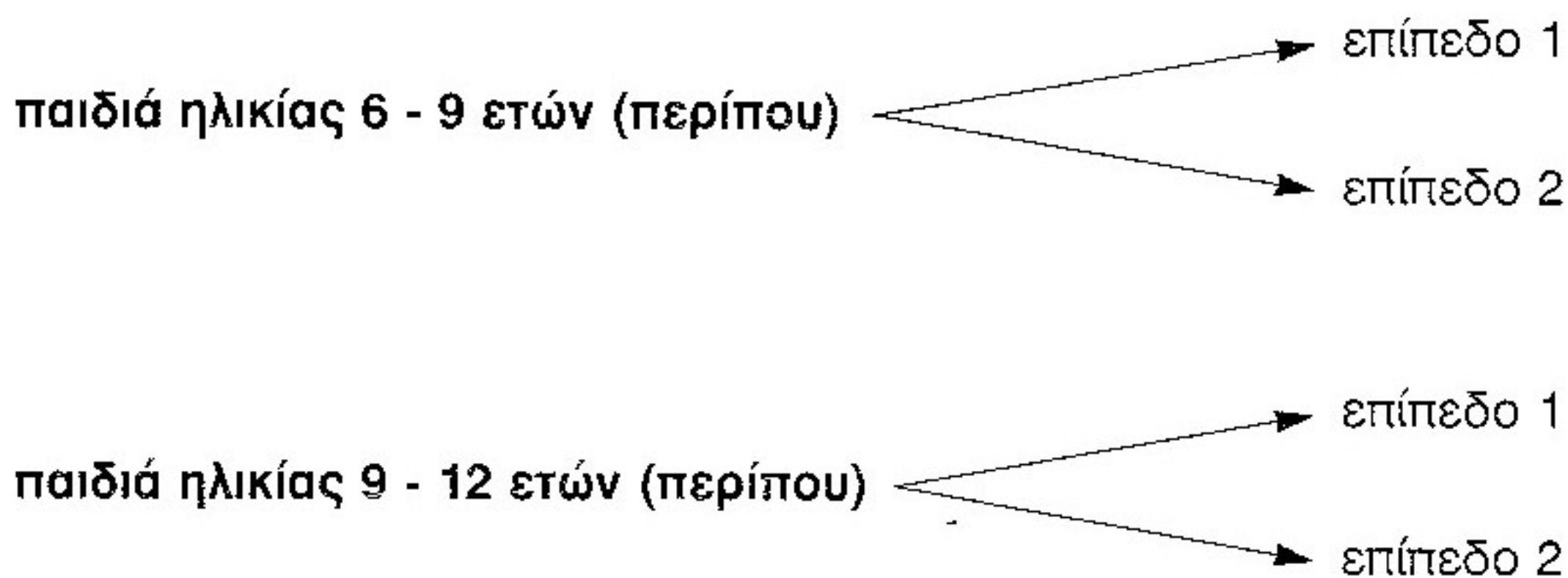
χρειάζεται να επιστρατεύσει **όλη την παρατηρητικότητα του** και να διαθέσει αρκετό χρόνο **σε διαγνωστικού τύπου διδασκαλία**. Για να σχηματίσει όμως μια πληρέστερη εικόνα για τον κάθε μαθητή θα χρειαστεί ένα εργαλείο. Έχοντας υπόψη το γεγονός ότι δεν υπάρχουν ή ότι είναι ελάχιστα τα σχετικά βοηθήματα για την κατάταξη των μαθητών σε διάφορα γλωσσικά επίπεδα, κρίναμε σκόπιμο να δώσουμε ορισμένα χρήσιμα στοιχεία (ασκήσεις, δραστηριότητες, πίνακα αρχικής εκτίμησης), καθώς και γενικές κατευθυντήριες γραμμές, τα οποία μαζί με την πείρα που διαθέτει ο ίδιος ο διδάσκων, θα τον διευκολύνουν στο έργο του. Σημειώνουμε ότι το μεγαλύτερο μέρος του παρόντος υλικού που έχει τη μορφή ενός απλού κριτηρίου, είναι περιγραφικό και δε στηρίζεται στην αριθμητική αξιολόγηση, γιατί κάτι τέτοιο θα απαιτούσε μια μακρά περίοδο δοκιμής και στάθμισης. Δίνει όμως μια **ένδειξη** των δυνατοτήτων των μαθητών στην ελληνική γλώσσα και βοηθάει το δάσκαλο στις διδακτικές επιλογές του.

Περιγραφή του κριτηρίου

Για λόγους οργανωτικούς το περιεχόμενο του κριτηρίου χωρίζεται με βάση τους τέσσερις γλωσσικούς τομείς, για καθέναν από τους οποίους προβλέπονται συγκεκριμένες ασκήσεις (διαγνωστικές δραστηριότητες), οι οποίες συντάχθηκαν σύμφωνα με τη σύγχρονη αντίληψη ότι η εξέταση του προφορικού λόγου προηγείται από εκείνη του γραπτού λόγου. Δηλαδή προτείνουμε να δοκιμάζεται πρώτα η ακρόαση - κατανόηση, να ακολουθεί κατόπιν η δοκιμασία της ομιλίας, της ανάγνωσης και, τέλος, να έπεται η εξέταση της γραφής και της γραπτής έκφρασης. Εννοείται, βέβαια, ότι τα όρια μεταξύ των γλωσσικών τομέων δεν είναι αυστηρά καθορισμένα. Κατά κανόνα, υπάρχουν **επικαλύψεις των επιμέρους γλωσσικών δεξιοτήτων**. Π.χ. όταν ο μαθητής απαντά σε

ερωτήσεις, μας δίνει ενδείξεις για την ικανότητά του στην ομιλία αλλά συγχρόνως και στην ακρόαση - κατανόηση.

Το κριτήριο απευθύνεται σε:

Στο επίπεδο 1 περιλαμβάνονται ασκήσεις στις οποίες θα μπορέσουν να ανταποκριθούν ικανοποιητικά μαθητές που έχουν εξοικειωθεί λίγο με τη χρήση της ελληνικής γλώσσας (αρχάριοι).

Στο επίπεδο 2 περιλαμβάνονται ασκήσεις στις οποίες θα μπορέσουν να ανταποκριθούν ικανοποιητικά οι μαθητές που έχουν μεγαλύτερη εξοικείωση με τη γλώσσα (μεσαίου επιπέδου).

Κατά τη συμπλήρωση του κριτηρίου θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι οι αρχάριοι μαθητές δε θα μπορέσουν να συμπληρώσουν παρά μικρό αριθμό ασκήσεων και από τους τέσσερις (4) γλωσσικούς τομείς. Ένας μαθητής μπορεί να έχει καλή επίδοση σ' ένα γλωσσικό τομέα, π.χ. στην ακρόαση - κατανόηση, αλλά να αντιμετωπίζει δυσκολίες στους υπόλοιπους τρεις. Επίσης, πρέπει να τονιστεί ότι ο διαχωρισμός σε δύο επίπεδα δυσκολίας δεν έγινε με πολύ αυστηρά κριτήρια. Η διαβάθμιση είναι περισσότερο ενδεικτική και αντιπροσωπεύει ένα συνεχές.

Οι ερωτήσεις είναι κοινές και για τις δύο ηλικιακές ομάδες μαθητών. Στον έλεγχο της αναγνωστικής ικανότητας στο επίπεδο 2 υπάρχουν δύο κείμενα, που σημειώνονται με αστερίσκο (*), και απευθύνονται σε παιδιά 9 - 12 ετών.

Επισημαίνεται ότι η επιλογή της ύλης του κριτηρίου (ερωτήσεις, εικόνες, επικοινωνιακές καταστάσεις και λεξιλόγιο) έγινε, σε μεγάλο βαθμό, με βάση τις γλωσσικές ανάγκες του σχολικού περιβάλλοντος και τη συχνότητά της στο λόγο.

Διανομή και συμπλήρωση του κριτηρίου

Το κριτήριο πρέπει να δίνεται σε κάθε μαθητή χωριστά, αφού προηγηθεί ένα μικρό χρονικό διάστημα, περίπου μιας εβδομάδας, ώστε ο μαθητής να αισθάνεται άνετα μέσα στην τάξη. Κυρίως πρέπει να δίνεται για συμπλήρωση στους μαθητές για τους οποίους δεν υπάρχουν αρκετά στοιχεία αναφορικά με τις μαθησιακές και γλωσσικές τους προϋποθέσεις (αν έχουν παρακολουθήσει ποτέ μαθήματα σε ελληνικό τμήμα, για πόσο χρονικό διάστημα κτλ.). Για ορισμένους μαθητές μπορεί να επιλέγεται ένα μόνο μέρος του κριτηρίου, π.χ. στους πιο μικρούς (όχι πάνω από 6 ετών) να δίνεται μόνο το προφορικό μέρος.

Ο δάσκαλος, κατά την κρίση του, μπορεί να επιλέξει, να αυξήσει ή να τροποποιήσει τις ερωτήσεις που έχει στη διάθεσή του αρκεί να τηρήσει τη δομή των ασκήσεων / ερωτήσεων, καθώς και το επίπεδο δυσκολίας τους. Τα στοιχεία που θα συγκεντρώσει από τη συμπλήρωση του κριτηρίου βοηθούν το δάσκαλο:

- ◆ να γνωρίσει καλύτερα κάθε μαθητή και να καταγράψει το προφίλ του στον πίνακα (Επίπεδο 1, Φυλλάδιο του μαθητή, σελ. 15 και Επίπεδο 2, Φυλλάδιο του μαθητή, σελ. 19) που περιλαμβάνει και τους τέσσερις γλωσσικούς τομείς.
- ◆ να αποφασίσει σε ποιες γλωσσικές δεξιότητες θα δώσει μεγαλύτερη προσοχή.
- ◆ να χωρίσει τους μαθητές σε ομάδες, ανάλογα με το βαθμό κατοχής της γλώσσας.
- ◆ να επιλέξει / προσαρμόσει ανάλογα το διδακτικό υλικό που έχει στη διάθεσή του. (Σημειώνεται ότι το κριτήριο είναι γενικής χρήσης και δεν αντιστοιχεί σε συγκεκριμένο διδακτικό υλικό).
- ◆ να αξιολογήσει τους μαθητές, στο τέλος μιας χρονικής περιόδου ή μιας ενότητας για να διαπιστώσει την πρόοδό τους στην ελληνική γλώσσα.

Για μεθοδολογικούς λόγους η «Συνέντευξη» με το μαθητή έχει ενταχθεί στις δραστηριότητες της Ομιλίας (σελ. 14 και 246 για το 1ο και το 2ο επίπεδο, αντίστοιχα).

Για λόγους καθαρά παιδαγωγικούς καλό είναι να προηγηθεί όλων των δραστηριοτήτων του κριτηρίου.

Στόχοι και δραστηριότητες του κριτηρίου

ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

I. ΑΚΡΟΑΣΗ

1. **Ακούω και δείχνω** (εικόνες και λέξεις): μετράει το βαθμό στον οποίο οι μαθητές κατανοούν τον προφορικό ελληνικό λόγο συνδυάζοντας εικόνα και προφορική έκφραση.
2. **Ακούω και κάνω** (εντολές και αντίστοιχη πράξη): μετράει το βαθμό στον οποίο οι μαθητές κατανοούν τον προφορικό λόγο αξιοποιώντας απλές φράσεις απαραίτητες για την επικοινωνία στο σχολικό περιβάλλον.
3. **Ακούω μια ιστορία** (διάβασμα από το δάσκαλο): μετράει την ικανότητα του μαθητή να κατανοεί, σε γενικές γραμμές, μια ιστορία που διαβάζει ο δάσκαλος.

II. ΟΜΙΛΙΑ

4. **Πες μου τι είναι αυτό:** μετράει τη γνώση επιλεγμένων λέξεων με βάση εικόνες.
5. **Σειρά προσωπικών ερωτήσεων:** μετράει την ικανότητα του μαθητή να κατανοεί και να απαντά σε ερωτήσεις.

ΓΡΑΠΤΟΣ ΛΟΓΟΣ

III. ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

6. **Διαβάζω και διαλέγω** (αντιστοιχία): μετράει την ικανότητα του μαθητή να αναγνωρίζει γράμματα, λέξεις και απλές φράσεις.
7. **Διαβάζω μια ιστορία:** ο μαθητής διαβάζει την ιστορία φωναχτά και απαντά προφορικά σε σχετικές με το περιεχόμενο ερωτήσεις.

IV. ΓΡΑΦΗ, ΓΡΑΠΤΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

8. **Γράφω** λέξεις, προτάσεις.
9. **Γράφω μια ιστορία.**

Β΄ ΜΕΡΟΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ 1

ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Ι. ΑΚΡΟΑΣΗ

1. Ακούω και δείχνω

«Δείξε μου»

Ο δάσκαλος ονομάζει τις εικόνες και ο μαθητής τις δείχνει:

– Κορίτσι	– Λουλούδι
– Αγόρι	– Δέντρο
– Ρολόι	– Ψάρι
– Παπούτσια	– Ήλιος

Ο αριθμός των σωστών απαντήσεων σημειώνεται στο φυλλάδιο απαντήσεων και στο προφίλ του μαθητή.

2. Ακούω και κάνω

*Εντολές που συνοδεύονται από την ανάλογη πράξη,
χωρίς προφορική ανταπόκριση από το μαθητή.*

Πάνω στο τραπέζι υπάρχουν τα εξής αντικείμενα: μολύβια σε τρία χρώματα, μια γομολάστιχα, μια ξύστρα, μικρά και μεγάλα φύλλα από χαρτί, ένας χάρακας, ένα κουτί, ένα κομμάτι κιμωλία. Ο δάσκαλος λέει μία μία τις οδηγίες και παρακολουθεί την ανταπόκριση του παιδιού, κρατάει σημειώσεις ή και βαθμολογεί. Οι εντολές επικεντρώνονται σε σχολικές επικοινωνιακές καταστάσεις. Ο δάσκαλος μπορεί να προσθέσει και άλλες, εφόσον αυτό κριθεί απαραίτητο.

Ο δάσκαλος καλεί το μαθητή με εντολές όπως: «Έλα μέσα», «Κάθισε στην καρέκλα», «Πήγαινε στον πίνακα», «Κλείσε την πόρτα» κτλ.

ΕΝΤΟΛΕΣ	ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΝΕΤΑΙ		
	ΠΟΛΥ	ΛΙΓΟ	ΚΑΘΟΛΟΥ
«Δείξε μου το μολύβι / τα μολύβια».			
«Δείξε μου το χαρτί».			
«Πάρε το κόκκινο μολύβι».			
«Πάρε ένα μικρό χαρτί».			
«Πάνω στο χαρτί γράψε το όνομά σου».			
«Γράψε πόσων χρόνων είσαι».			
«Γράψε τους αριθμούς που θα σου πω».			
«Πάρε τη γομολάστιχα και σβήσε το...».			
«Πάρε το κίτρινο μολύβι και ένα μεγάλο χαρτί».			
«Ζωγράφισε ένα μεγάλο κύκλο».			
«Βάλε όλα τα μολύβια και την ξύστρα μέσα στο κουτί».			
«Άνοιξε τη τσάντα σου και βγάλε το βιβλίο».			
Σύνολο ορθών απαντήσεων			 *

* Στο προφίλ του μαθητή καταχωρίζεται το άθροισμα των μορίων που παίρνει στη στήλη ΠΟΛΥ. Αν ανταποκριθεί ΛΙΓΟ ή ΚΑΘΟΛΟΥ σ' αυτή τη δραστηριότητα ο μαθητής, δεν παίρνει μόρια. Η άλλη ανταπόκρισή του όμως καταγράφεται ως ποιοτικό στοιχείο και λαμβάνεται υπόψη στο σχεδιασμό της διδασκαλίας.

Εναλλακτική δραστηριότητα: «**Ζωγραφίζω ένα σπίτι**». Ο δάσκαλος λέει: «Ζωγράφισε ένα σπίτι, ένα δέντρο, τον ήλιο, μια κόκκινη μπάλα, ένα κίτρινο λουλούδι...». Αν ο μαθητής ανταποκριθεί σωστά στο 50% + των εντολών, θα πρέπει να θεωρηθεί ότι έχει μια σχετική εξοικείωση με τη γλώσσα στον τομέα «ακρόαση/κατανόηση», επίπεδο 1.

3. Ακούω μια ιστορία

Ο δάσκαλος λέει στον μαθητή:

«Κοίταξε πρώτα τις εικόνες. Τώρα θα σου διαβάσω μια μικρή ιστορία. Παρακαλώ να προσέξεις όσο περισσότερο μπορείς».

«Ο ΛΑΓΟΣ ΚΑΙ Η ΧΕΛΩΝΑ»

Μια φορά η χελώνα είπε στο λαγό:

– Έλα να τρέξουμε να δούμε ποιος θα βγει πρώτος.

– Τι; Εγώ θα τρέξω μ' εσένα; Χα χα χα! γέλασε ο λαγός. Καλά. Αφού θέλεις, ας τρέξουμε. Είμαι σίγουρος πως θα σε νικήσω εύκολα.

Τα δύο ζώα άρχισαν να τρέχουν. Ο λαγός πήγαινε μπροστά κάνοντας μεγάλα πηδήματα. Η χελώνα ακολουθούσε, πολύ πιο πίσω, σιγά σιγά. Ο λαγός γύρισε, την είδε και γέλασε.

– Χα χα χα! Πόσο πίσω είναι η χελώνα! Ας ξαπλώσω εδώ κάτω από το δέντρο να κοιμηθώ λιγάκι. Για να φτάσει εδώ η χελώνα, θα περάσει πολλή ώρα.

Αυτά είπε ο λαγός και κοιμήθηκε. Η χελώνα πήγαινε σιγά σιγά, αλλά δε σταμάτησε καθόλου. Όλο και προχωρούσε. Ο λαγός ακόμα κοιμόταν. Όταν ξύπνησε και είδε τη χελώνα, είπε:

– Πο πο! Με πέρασε η χελώνα.

Άρχισε να τρέχει, αλλά ήταν πολύ αργά. Η χελώνα είχε βγει πρώτη. Τώρα πια ο λαγός δε γελούσε.

Μύθος του Αισώπου

Μετά την ανάγνωση της ιστορίας ο δάσκαλος εξετάζει αν μπορεί ο μαθητής να διηγηθεί την ιστορία που άκουσε. Ρωτάει:

«Τι μας λέει αυτή η ιστορία;» και αφήνει το μαθητή να τη διηγηθεί με λίγα λόγια.

Αν ο δάσκαλος διαπιστώσει ότι ο μαθητής δυσκολεύεται, τότε:

i) μπορεί να θέσει ειδικότερες ερωτήσεις, όπως:

«Για ποια ζώα μας μιλάει αυτή η ιστορία;»

«Τι έκαναν τα δύο ζώα;»

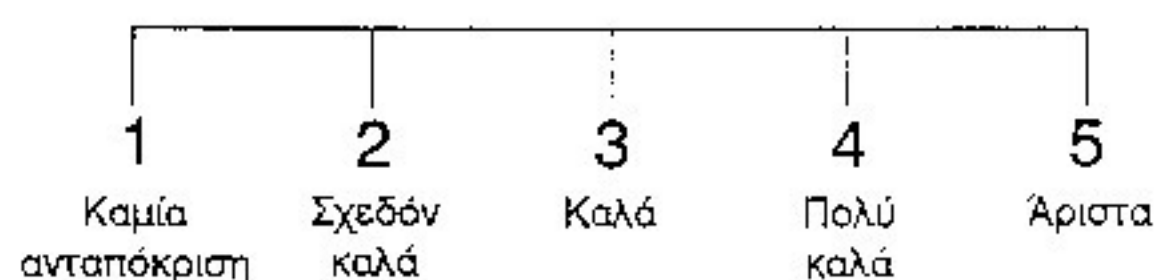
«Τι έκανε ο λαγός;»

«Τι έκανε η χελώνα;» κτλ.

ii) μπορεί να ζητήσει από το μαθητή να ανασυνθέσει την ιστορία με τη βοήθεια των εικόνων που βρίσκονται στο φυλλάδιό του, λέγοντας π.χ.

«Παρατήρησε τις εικόνες που έχεις μπροστά σου και πες μου για το λαγό και τη χελώνα της ιστορίας που άκουσες».

Από τις απαντήσεις του μαθητή ο δάσκαλος προβαίνει σε μία αξιολόγηση με βάση την κλίμακα 1-5. Για τη συμπλήρωση του προφίλ κάθε βαθμίδα της κλίμακας πολλαπλασιάζεται επί 2.

II. ΟΜΙΛΙΑ

4α. Πες μου τι είναι αυτό;

Ο δάσκαλος ρωτάει: «Πες μου τι είναι αυτό;» ή «Τι είναι αυτό;» δείχνοντας με τη σειρά:

– το κλειδί	– το ψαλίδι
– το αυτοκίνητο	– το ποτήρι
– το πορτοκάλι	– την τσάντα

Ο αριθμός των σωστών απαντήσεων σημειώνεται στο φυλλάδιο απαντήσεων και στο προφίλ του μαθητή.

4β. Πες μου τι κάνει / τι κάνουν;

Ο δάσκαλος δείχνει με τη σειρά καθεμία εικόνα και ρωτάει: «Τι κάνει; / τι κάνουν;» και ο μαθητής απαντά προφορικά στην ερώτηση.

– Γελάει.	– Πίνει νερό.
– Πλένει το πρόσωπό του.	– Τρέχει.
– Κοιμάται.	– Παίζει μπάσκετ.
– Τρώει φαγητό.	– Χορεύουν.

Αν ο μαθητής δυσκολεύεται να απαντήσει μετά τις 2-3 πρώτες ερωτήσεις, ο δάσκαλος αντιστρέφει τη διατύπωση της ερώτησης και λέει: π.χ. «Δείξε μου, ποιος γελάει, πλένει το πρόσωπό του κτλ.» και ο μαθητής δείχνει τη σωστή, κατά τη γνώμη του, εικόνα, ενώ παρακινείται να επαναλάβει «τι κάνει / τι κάνουν».

Ο αριθμός των σωστών απαντήσεων σημειώνεται στο φυλλάδιο απαντήσεων και στο προφίλ του μαθητή, με το σχόλιο της υποβοήθησης, αν δεν απαντήσει άμεσα.

5. Σειρά προσωπικών ερωτήσεων

Πρώτη γνωριμία - συνέντευξη

Οι ερωτήσεις χωρίζονται σε θεματικές κατηγορίες. Σε κάθε κατηγορία υπάρχουν και εύκολες και δύσκολες ερωτήσεις. Αν ο μαθητής δυσκολεύεται, ο δάσκαλος αναδιατυπώνει την ερώτηση, ώστε να τον διευκολύνει.

Ανοιχτού τύπου ερωτήσεις όπως: «**Πες μου για τους γονείς σου**» κ.ά. συμπεριλαμβάνονται στο ερωτηματολόγιο, γιατί προτρέπουν το μαθητή να απαντήσει με ολόκληρες προτάσεις, από τις οποίες ο δάσκαλος μπορεί να κρίνει την προφορική έκφραση του μαθητή.

Ο δάσκαλος από τις ερωτήσεις της κατηγορίας 3 επιλέγει εκείνες που αφορούν το μαθητή που αξιολογείται.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ / ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Στοιχεία ταυτότητας:

- «Πες μου το όνομά σου.»
 - ή «Πώς σε λένε;»
 - «Πόσο χρόνων είσαι;»
 - «Έχεις αδέρφια;»
 - «Πες μου για τ' αδέρφια σου.»
- (Βοηθούμε τους μαθητές να μιλήσουν για την ηλικία, το φύλο, την τάξη, τα ονόματα και τα παιχνίδια που παίζουν με τ' αδέρφια τους).

2. Γονείς:

- «Πες μου για τη μητέρα (μαμά) σου.»
 - «Πες μου για τον πατέρα (μπαμπά) σου.»
- Βοηθούμε τους μαθητές να μιλήσουν κάνοντας ερωτήσεις, όπως οι ακόλουθες:
- «Πώς τους λένε;»
 - «Μιλούν Ελληνικά;»
 - «Πώς είναι οι γονείς σου;» (ανοιχτή ερώτηση)
 - «Τι δουλειά κάνουν;»

3. Χώρα καταγωγής:

- α) Παλιννοστούντες και αλλοδαποί μαθητές
 - «Από ποια χώρα ήρθατε;»
 - «Πότε;» ή «Πόσα χρόνια είστε στην Ελλάδα;»
 - «Πήγαίνετε στο σχολείο στη... (ονομάζει τη χώρα);»
 - «Τι θυμάσαι από το σχολείο;»
- β) Ελληνόπουλα εξωτερικού
 - «Πόσα χρόνια είστε στη... (χώρα);»

«Πού γεννήθηκαν οι γονείς σου
(ή οι παππούδες σου);»
«Επισκέπτεστε την Ελλάδα;»

.....
.....

4. Το σπίτι:

«Πού μένεις;»
«Πώς είναι το σπίτι σου;»
(π.χ. μονοκατοικία, διαμέρισμα)
«Πες μου για τη γειτονιά σου.»

.....
.....
.....
.....

5. Φίλοι / φίλες:

«Έχεις φίλους / φίλες;»
«Μίλησέ μου για τους φίλους σου.»
«Τι κάνεις με τους φίλους σου;»
«Μίλησέ μου για τα παιχνίδια που παίζεις με τους
φίλους σου» (π.χ. όταν κάνει κρύο, μετά το σχολείο, την
Κυριακή, στην αυλή του σχολείου, το καλοκαίρι κτλ.).

.....
.....
.....
.....
.....
.....

6. Το σχολείο:

«Πες μου για το σχολείο σου.»
«Σου αρέσει το σχολείο σου;»
«Ποια μαθήματα σου αρέσουν;»
«Τι κάνατε στο πρωινό σχολείο σου σήμερα;»
(Η ερώτηση προσαρμόζεται ανάλογα με τη μορφή του σχο-
λείου στο οποίο φοιτά ο μαθητής).

.....
.....
.....
.....

7. Φαγητό:

«Τι έφαγες σήμερα το πρωί;»
«Τι φάγατε χθες;»
«Ποια φαγητά σου αρέσουν;»

.....
.....
.....

8. Σχέδια, προτιμήσεις:

«Τι θα κάνεις μετά το σχολείο;»
«Τι θέλεις να κάνεις όταν μεγαλώσεις;»
«Ποιο σπορ σου αρέσει;»

.....
.....
.....

Εκτίμηση του γλωσσικού επιπέδου

1. Αν ο μαθητής απαντήσει μονολεκτικά αλλά σωστά:
Καλή ακρόαση / κατανόηση - δυσκολίες στην ομιλία.	Επίπεδο 1
2. Αν δεν απαντήσει παρά μόνον στις πρώτες ερωτήσεις (στοιχεία ταυτότητας):
Αρχάριος, γνωρίζει ίσως μόνο στερεότυπες φράσεις.
Διερευνούμε καλά την ακρόαση / κατανόηση.	
3. Αν απαντήσει με απλές και σύντομες προτάσεις ή	Επίπεδο 2
4. Αν απαντήσει με πιο μεγάλες / σύνθετες προτάσεις σε ορισμένες ερωτήσεις,
π.χ. «Όταν ήμουν στην... πήγαινα στην Δ' τάξη, αλλά εδώ πηγαίνω στην Γ', για-
τί δεν ξέρω καλά Ελληνικά».	
Διερευνούμε περισσότερο το εύρος και το είδος του λεξιλογίου του.	

Υποσημείωση: Οι απαντήσεις θεωρούνται σωστές όταν αποδίδουν νοηματικά ό,τι ζητά η ερώτηση, ακόμα κι αν παρατηρούνται συντακτικά ή γραμματικά λάθη στη διατύπωση.

ΓΡΑΠΤΟΣ ΛΟΓΟΣ

III. ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

6. Διαβάζω και διαλέγω

Άσκηση 6.1.: Ο δάσκαλος ζητάει από το μαθητή:

- α. Να διαβάσει τα γράμματα, λέγοντας: «Διάβασε τα γράμματα που βλέπεις» (του δείχνει τα γράμματα).

N

K

M

X

φ

Ο αριθμός των σωστών απαντήσεων σημειώνεται στο φυλλάδιο απαντήσεων και στο προφίλ του μαθητή.

- β. Να ενώσει τα μικρά με τα αντίστοιχα κεφαλαία γράμματα, λέγοντας: «Ένωσε τα μικρά με τα κεφαλαία γράμματα».

$A \rightarrow a$
 $\Sigma \rightarrow \sigma$
 $P \rightarrow \rho$
 $\Gamma \rightarrow \gamma$
 $\Xi \rightarrow \xi$
 $\Delta \rightarrow \delta$

Ο αριθμός των σωστών απαντήσεων σημειώνεται στο φυλλάδιο και στο προφίλ του μαθητή.

Άσκηση 6.2.: Ο δάσκαλος ζητάει από το μαθητή να κοιτάξει την εικόνα, να διαβάσει και να βάλει σε κύκλο τη σωστή λέξη, λέγοντας:

«Κοίταξε την καθεμιά εικόνα, διάβασε τις λέξεις που βρίσκονται κάτω από την εικόνα και βάλε σε κύκλο τη λέξη που ταιριάζει με την εικόνα.»

άλογο	φωτιά
γάτα	ελάφι
λαγός	ψάρι

Ο αριθμός των σωστών απαντήσεων σημειώνεται στο φυλλάδιο απαντήσεων και στο προφίλ του μαθητή.

Άσκηση 6.3.: Ο δάσκαλος ζητάει από το μαθητή να ενώσει κάθε εικόνα με την αντίστοιχη σωστή πρόταση λέγοντας:

Διάβασε την πρώτη πρόταση: «Μυρίζει ένα λουλούδι». Ένωσε τώρα την πρόταση με τη σωστή εικόνα.

ΕΙΚΟΝΕΣ	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
α	Μυρίζει ένα λουλούδι.
β	Βουρτσίζει τα δόντια της.
γ	Πηδάει σχοινάκι.
δ	Μαγειρεύει φαγητό.
ε	Παίζει κιθάρα.
στ	Κάνει ποδήλατο.

Ο αριθμός των σωστών απαντήσεων σημειώνεται στο φυλλάδιο απαντήσεων και στο προφίλ του μαθητή.

7. Διαβάζω το κείμενο

Προτείνονται δύο κείμενα από τα οποία ο δάσκαλος μπορεί να επιλέξει το ένα, λέγοντας στο μαθητή:

«Θα ήθελα να διαβάσεις την ιστορία «Η Μίνα και το ψαράκι» ή «Ο αετός». Μπορείς πρώτα να κοιτάξεις τις εικόνες, να το διαβάσεις από μέσα σου και μετά να το διαβάσεις φωναχτά».

Αξιολόγηση: Αξιολογείται η έκφραση, η προφορά, η κατανόηση, η ταχύτητα. Βαθμολογείται με 1 μόριο η έκφραση, η προφορά και η ταχύτητα και με 2 μόρια η κατανόηση.

IV. ΓΡΑΠΤΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

8. Γράφω

Άσκηση 8.1.: Ζητάμε από το μαθητή να συμπληρώσει τα στοιχεία του λέγοντας:

«Διάβασε την κάθε σειρά και συμπλήρωσε»

Όνομα:

Επώνυμο:

Διεύθυνση:

Τηλέφωνο:

Άσκηση 8.2.: Ο δάσκαλος λέει: «Κοίταξε τις εικόνες και γράψε τα ονόματα των ζώων που είναι στις εικόνες».

- φίδι
- ελέφαντας
- πάπια
- τίγρη
- καμήλα
- άλογο

Ο αριθμός των σωστών απαντήσεων σημειώνεται στο φυλλάδιο απαντήσεων και στο προφίλ του μαθητή.

Άσκηση 8.3.: Ο δάσκαλος ζητά από το μαθητή να γράψει τα ονόματα μερικών φρούτων που γνωρίζει λέγοντας: «Γράψε τα ονόματα φρούτων που γνωρίζεις.».

Ο αριθμός των σωστών απαντήσεων σημειώνεται στο φυλλάδιο απαντήσεων και στο προφίλ του μαθητή.

Άσκηση 8.4.: Ο δάσκαλος υπαγορεύει στο μαθητή δύο προτάσεις λέγοντας: «Άκουσε και γράφε».

π.χ. – Καλημέρα, μαμά.

– Θέλω ένα μήλο και ένα πορτοκάλι.

Αξιολόγηση: Ο δάσκαλος εκτιμά:

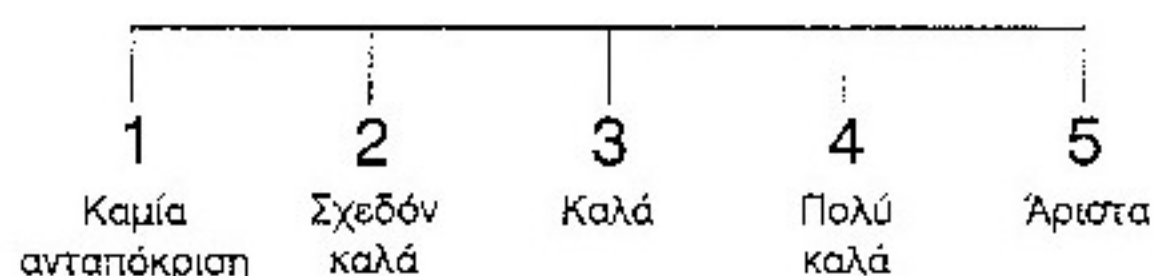
Τη γραφή, δηλαδή την ικανότητα του μαθητή να μπορεί να συνδυάζει τη γραφική απεικόνιση των γραμμάτων με την αντίστοιχη φωνητική τους απόδοση.

Την ορθογραφία, δηλαδή την ικανότητα του μαθητή να μπορεί να γράφει καθ' υπαγόρευση με σωστή ορθογραφία.

9. Παρατηρώ και γράφω

Ζητάμε από το μαθητή να παρατηρήσει την εικόνα και να γράψει μια ιστορία.

Αξιολόγηση: Αξιολογείται η δυνατότητα περιγραφής της εικόνας από το μαθητή με βάση την κλίμακα.

Σε περίπτωση κατά την οποία ο μαθητής δεν είναι σε θέση να γράψει κάτι από την εικόνα που βλέπει μπορούμε να του δώσουμε τη δυνατότητα να γράψει κάτι δικό του, λέγοντας: «Γράψε κάτι για τον εαυτό σου».

ΕΠΙΠΕΔΟ 2

ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Ι. ΑΚΡΟΑΣΗ

1. Ακούω και δείχνω

«Δείξε μου»

Ο δάσκαλος ονομάζει μία μία τις εικόνες και ο μαθητής τις δείχνει:

– σκάλα	– γράμμα
– αρκούδα	– δρόμος (με δέντρα)
– φρούτα	– τούρτα (γενεθλίων)
– πολυκατοικίες	– χρήματα
– εφημερίδα	– βιβλιοθήκη

Ο αριθμός των σωστών απαντήσεων σημειώνεται στο φυλλάδιο απαντήσεων και στο προφίλ του μαθητή.

2. Ακούω και κάνω

*Εντολές που συνοδεύονται από την ανάλογη πράξη,
χωρίς προφορική ανταπόκριση από το μαθητή.*

Πάνω στο τραπέζι υπάρχουν τα εξής αντικείμενα: μολύβια σε τρία χρώματα, μια γομολάστιχα, μια ξύστρα, μικρά και μεγάλα φύλλα από χαρτί, ένας χάρακας, ένα κουτί, ένα κομμάτι κιμωλία. Ο δάσκαλος λέει μία μία τις οδηγίες και παρακολουθεί την ανταπόκριση του παιδιού, κρατάει ανάλογες σημειώσεις ή και βαθμολογεί. Οι εντολές έχουν ως επίκεντρο σχολικές επικοινωνιακές καταστάσεις. Ο δάσκαλος μπορεί να προσθέσει και άλλες.

Ο δάσκαλος καλεί το μαθητή με εντολές, όπως: «Έλα πιο κοντά», «Φέρε εδώ το...», «Προχώρησε ένα βήμα», κτλ.

ΕΝΤΟΛΕΣ	ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΝΕΤΑΙ		
	ΠΟΛΥ	ΛΙΓΟ	ΚΑΘΟΛΟΥ
«Πάρε ένα μολύβι και ένα μεγάλο χαρτί».			
«Γράψε τ' όνομά σου στην πρώτη σειρά της σελίδας».			
«Στην τρίτη σειρά γράψε πόσο χρονών είσαι».			
«Στη μέση της σελίδας ζωγράφισε ένα μεγάλο τετράγωνο».			
«Μέσα στο τετράγωνο ζωγράφισε ένα τρίγωνο».			
«Δίπλα στο τρίγωνο ζωγράφισε ένα μικρό κύκλο».			
«Στην παρακάτω γραμμή να αντιγράψεις αυτή τη λέξη». (η λέξη είναι γραμμένη σε καρτέλα)			
«Ζωγράφισε τρία λουλούδια. Αυτό που είναι αριστερά είναι κόκκινο. Αυτό που είναι δεξιά είναι κίτρινο. Αυτό που είναι στη μέση είναι πορτοκαλί».			
Σύνολο ορθών απαντήσεων	*		

* Στο προφίλ του μαθητή καταχωρίζεται το άθροισμα των μορίων που παίρνει στη στήλη ΠΟΛΥ. Αν ανταποκριθεί ΛΙΓΟ ή ΚΑΘΟΛΟΥ σ' αυτή τη δραστηριότητα ο μαθητής δεν παίρνει μόρια. Η άλλη ανταπόκρισή του όμως καταγράφεται ως ποιοτικό στοιχείο και λαμβάνεται υπόψη στο σχεδιασμό της διδασκαλίας.

Εναλλακτική δραστηριότητα: «**Ζωγραφίζω ένα σπίτι**». Ο δάσκαλος λέει: «Ζωγράφισε ένα σπίτι, με τέσσερα (4) παράθυρα, με μια μεγάλη πόρτα και με λουλούδια μπροστά. Δίπλα στο σπίτι ζωγράφισε ένα δέντρο και κάτω από το δέντρο ένα σκυλάκι. Πάνω από το σπίτι βλέπουμε τρία μπαλόνια. Το ένα είναι..., το άλλο είναι... και το μεσαίο είναι πράσινο.» Αν ο μαθητής ανταποκριθεί σωστά στο 50% + των εντολών, θα πρέπει να θεωρηθεί ότι έχει μια σχετική εξοικείωση με τη γλώσσα στον τομέα «ακρόαση/κατανόηση», επίπεδο 2.

3. Ακούω μια ιστορία

Ο δάσκαλος λέει στο μαθητή:
«Τώρα θα σου διαβάσω μια ιστορία. Παρακαλώ να την ακούσεις με πολλή προσοχή και μετά να την κουβεντιάσουμε».

ΤΟ ΜΥΡΜΗΓΚΙ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ

Ένα διψασμένο μυρμήγκι πήγε να πει νερό σε μια πηγή. Το ρέμα, όμως, το παρέσυρε και παραλίγο να πνιγεί. Ένα περιστέρι, που είδε το μυρμήγκι, έκοψε από ένα δέντρο ένα μικρό κλαδί και το έριξε στο ρέμα. Το μυρμήγκι ανέβηκε πάνω και σώθηκε.

Λίγο πιο μακριά ένας κυνηγός προσπαθούσε να πιάσει το περιστέρι με μια παγίδα. Όταν είδε αυτό το μυρμήγκι, πήγε και του δάγκωσε το πόδι. Ο κυνηγός πόνεσε και πέταξε την παγίδα. Έτσι το περιστέρι πέταξε μακριά.

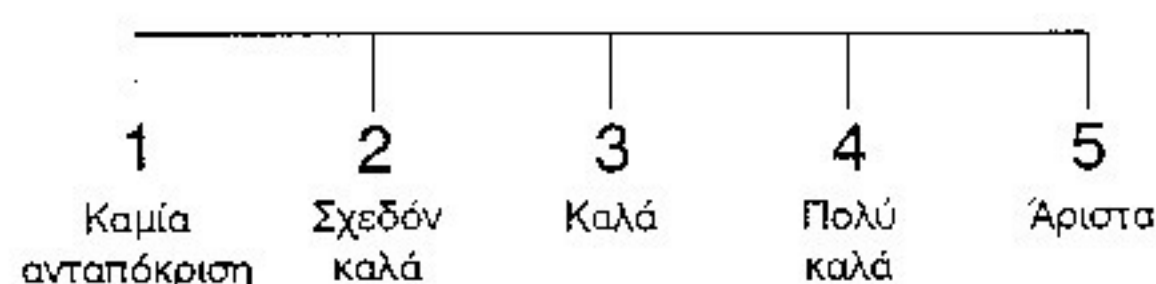
Μύθος του Αισώπου

Αφού ολοκληρωθεί η ανάγνωση του μύθου ο δάσκαλος εξετάζει σε ποιο βαθμό ο μαθητής κατανόησε την ιστορία, κάνοντας μια - δυο ερωτήσεις του τύπου:

- Τι λέει αυτή η μικρή ιστορία που άκουσες;
- Ποιος το κάνει αυτό;
- Πότε;
- Τι κάνει;

Σε περίπτωση κατά την οποία ο μαθητής αντιμετωπίζει δυσκολίες, μπορούμε να του ζητήσουμε να ανασυνθέσει την ιστορία με τη βοήθεια της εικόνας.

Η αξιολόγηση γίνεται με βάση την κλίμακα 1-5. Για τη συμπλήρωση του προφίλ κάθε βαθμίδα της κλίμακας πολλαπλασιάζεται επί 2.

II. ΟΜΙΛΙΑ

4α. Πες μου τι είναι αυτό;

Ο δάσκαλος ρωτάει: «Τι είναι αυτό;» ενώ δείχνει 8 αντικείμενα στις εικόνες, π.χ. δάχτυλα, κατσαρόλα κτλ.

Ο μαθητής παρατηρεί τις εικόνες και απαντά στις ερωτήσεις.

Ο αριθμός των σωστών απαντήσεων σημειώνεται στο φυλλάδιο απαντήσεων και στο προφίλ του μαθητή.

4β. Πες μου τι κάνει / τι κάνουν;

Ο δάσκαλος δείχνει τις εικόνες που βρίσκονται στο φυλλάδιο του μαθητή και ρωτάει:

- Τι κάνει;
- Τι κάνουν;

- Το κορίτσι τραγουδάει.
- Το αγόρι σκέφτεται.
- Το κορίτσι μυρίζει το λουλούδι.
- Ο άνθρωπος κολυμπάει.
- Το αγόρι δίνει χρήματα.
- Το αγόρι ξεντύνεται.
- Ο χτίστης χτίζει έναν τοίχο με τούβλα.

Ο μαθητής απαντάει προφορικά στην κάθε ερώτηση.

Σε περίπτωση κατά την οποία ο μαθητής δυσκολεύεται να απαντήσει, ο δάσκαλος έχει τη δυνατότητα να αντιστρέψει την ερώτηση ή να πει: «Δείξε μου, ποιος, π.χ., βγάζει τα ρούχα του». Ο μαθητής δείχνει την εικόνα και ο δάσκαλος ρωτάει: «Τι κάνει ο...;».

Ο αριθμός των σωστών απαντήσεων σημειώνεται στο φυλλάδιο απαντήσεων και στο προφίλ του μαθητή.

Σημειώνουμε επίσης και τη βοήθεια που τυχόν δώσαμε στο μαθητή.

5. Σειρά προσωπικών ερωτήσεων

Πρώτη γνωριμία - συνέντευξη

Σε περίπτωση που οι προσωπικές ερωτήσεις (συνέντευξη) έγιναν στο 1ο επίπεδο δεν υπάρχει λόγος να επαναληφθούν εδώ στον ίδιο μαθητή.

Οι ερωτήσεις χωρίζονται σε θεματικές κατηγορίες. Σε κάθε κατηγορία υπάρχουν και εύκολες και δύσκολες ερωτήσεις. Αν ο μαθητής δυσκολεύεται, ο δάσκαλος περιορίζεται στις εύκολες ερωτήσεις. Στο ερωτηματολόγιο συμπεριλαμβάνονται ερωτήσεις ανοιχτού τύπου, όπως: «Πες μου για τους γονείς σου», οι οποίες βοηθούν το δάσκαλο

να κρίνει την ικανότητα του μαθητή στον προφορικό λόγο. Ο δάσκαλος από τις ερωτήσεις της κατηγορίας 3 επιλέγει εκείνες που αφορούν το μαθητή που αξιολογείται.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ / ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Στοιχεία ταυτότητας:

«Πες μου το όνομά σου.»

ή «Πώς σε λένε;»

«Πόσων χρόνων είσαι;»

«Έχεις αδέρφια;»

«Πες μου για τ' αδέρφια σου.»

Βοηθούμε τους μαθητές να μιλήσουν για την ηλικία, το φύλο, την τάξη, τα ονόματα και τα παιχνίδια που παίζουν με τ' αδέρφια τους.

2. Γονείς:

«Πες μου για τη μητέρα (μαμά) σου.»

«Πες μου για τον πατέρα (μπαμπά) σου.»

Βοηθούμε τους μαθητές να μιλήσουν κάνοντας ερωτήσεις, όπως οι ακόλουθες:

«Πώς τους λένε;»

«Μιλούν Ελληνικά;»

«Πώς είναι οι γονείς σου;» (ανοιχτή ερώτηση)

«Τι δουλειά κάνουν;»

3. Χώρα καταγωγής:

α) Παλιννοστούντες και αλλοδαποί μαθητές

«Από ποια χώρα ήρθατε;»

«Πότε;» ή «Πόσα χρόνια είστε στην Ελλάδα;»

«Πήγαινες στο σχολείο στη... (ονομάζει τη χώρα);»

«Τι θυμάσαι από το σχολείο;»

β) Ελληνόπουλα εξωτερικού

«Πόσα χρόνια είστε στη... (χώρα);»

«Πού γεννήθηκαν οι γονείς σου

(ή οι παππούδες σου);»

«Επισκέπτεστε την Ελλάδα;»

4. Το σπίτι:

- «Πού μένεις;»
- «Πώς είναι το σπίτι σου;»
(π.χ. μονοκατοικία, διαμέρισμα)
- «Πες μου για τη γειτονιά σου.»

5. Φίλοι / φίλες:

- «Έχεις φίλους / φίλες;»
- «Μίλησέ μου για τους φίλους σου.»
- «Τι κάνεις με τους φίλους σου;»
- «Μίλησέ μου για τα παιχνίδια που παίζεις με τους φίλους σου» (π.χ. όταν κάνει κρύο, μετά το σχολείο, την Κυριακή, στην αυλή του σχολείου, το καλοκαίρι κτλ.).

6. Το σχολείο:

- «Πες μου για το σχολείο σου.»
- «Σου αρέσει το σχολείο σου;»
- «Ποια μαθήματα σου αρέσουν;»
- «Τι κάνατε στο πρωινό σχολείο σου σήμερα;»
- (Η ερώτηση προσαρμόζεται ανάλογα με τη μορφή του σχολείου στο οποίο φοιτά ο μαθητής).

7. Φαγητό:

- «Τι έφαγες σήμερα το πρωί;»
- «Τι φάγατε χθες;»
- «Ποια φαγητά σου αρέσουν;»

8. Σχέδια, προτιμήσεις:

- «Τι θα κάνεις μετά το σχολείο;»
- «Τι θέλεις να κάνεις όταν μεγαλώσεις;»
- «Ποιο σπορ σου αρέσει;»

Εκτίμηση του γλωσσικού επιπέδου

1. Αν ο μαθητής απαντήσει μονολεκτικά αλλά σωστά:
Καλή ακρόαση / κατανόηση, δυσκολίες στην ομιλία.	Επίπεδο 1
2. Αν δεν απαντήσει παρά μόνον στις πρώτες ερωτήσεις (στοιχεία ταυτότητας):
Αρχάριος, γνωρίζει ίσως μόνο στερεότυπες φράσεις.
Διερευνούμε καλά την ακρόαση / κατανόηση.	
3. Αν απαντήσει με απλές και σύντομες προτάσεις ή	Επίπεδο 2
4. Αν απαντήσει με πιο μεγάλες / σύνθετες προτάσεις σε ορισμένες ερωτήσεις,
π.χ. «Όταν ήμουν στην... πήγαινα στην Δ' τάξη, αλλά εδώ πηγαίνω στην Γ', για-
τί δεν ξέρω καλά Ελληνικά».
Διερευνούμε περισσότερο το εύρος και το είδος του λεξιλογίου του.	

Υποσημείωση: Οι απαντήσεις θεωρούνται σωστές, όταν αποδίδουν νοηματικά ό,τι ζητά η ερώτηση, ακόμα κι αν παρατηρούνται συντακτικά ή γραμματικά λάθη από το μαθητή.

ΓΡΑΠΤΟΣ ΛΟΓΟΣ

III. ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

6. Διαβάζω και διαλέγω

Άσκηση 6.1.: Ο δάσκαλος ζητά από το μαθητή να διαβάσει και να απαντήσει με ένα Ναι ή ένα Όχι στις ερωτήσεις της άσκησης.

Διαβάζω τις ερωτήσεις και απαντώ:

	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Μπορεί ένα πουλί να πετάξει;	☒	☐
Το πρωί λέμε «καληνύχτα»;	☐	☒
Το σουβλάκι είναι φρούτο;	☐	☒
Ζουν τα ψάρια έξω από το νερό;	☐	☒

Ο αριθμός των σωστών απαντήσεων σημειώνεται στο φυλλάδιο απαντήσεων και στο προφίλ του μαθητή.

Άσκηση 6.2.: Ο δάσκαλος ζητά από το μαθητή να διαβάσει με τη σειρά τις λέξεις που βρίσκονται μέσα σε κάθε πλαίσιο και να διαγράψει τη λέξη που δεν ταιριάζει.

6.2. Διαβάζω και διαγράφω μία λέξη που δεν ταιριάζει με τις άλλες.

ΦΡΟΥΤΑ	ΗΜΕΡΕΣ	ΧΡΩΜΑΤΑ	ΡΟΥΧΑ
μήλα	Δευτέρα	κόκκινο	κουτάλι
αχλάδια	Τρίτη	θάλασσα	σακάκι
κεράσια	Μάρτιος	κίτρινο	παντελόνι
μολύβια	Πέμπτη	πράσινο	πουκάμισο

Σημειώνουμε τον αριθμό των σωστών απαντήσεων στο φυλλάδιο απαντήσεων και στο προφίλ του μαθητή.

Άσκηση 6.3.: Ο δάσκαλος ζητά από το μαθητή να διαβάσει τις λέξεις ή τις φράσεις που βρίσκονται δίπλα από κάθε πρόταση και να υπογραμμίσει εκείνη που ταιριάζει.

6.3. Πώς θα τελειώσουν οι προτάσεις;

Υπογραμμίζω τη σωστή λέξη ή φράση.

Π.χ. Η ώρα είναι πέντε ακριβώς. Σε μία ώρα θα είναι

έξι.
οχτώ.
εφτά.

Το φθινόπωρο είναι

ένας από τους 12 μήνες του χρόνου.
μία από τις 4 εποχές του χρόνου.
μία από τις πολλές γιορτές του χρόνου.

Ο φίλος μου είναι άρρωστος. Του εύχομαι

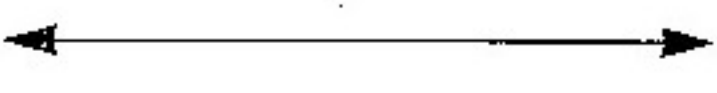
«καλή επιτυχία».
«χρόνια πολλά».
«περαστικά».

Πονάει το δόντι μου. Πρέπει να πάω στον

οδοντίατρο.
οφθαλμίατρο.
παθολόγο.

Άσκηση 6.4.: Ο δάσκαλος λέει στο μαθητή: «Παρατήρησε καλά τις εικόνες. Διάβασε όλες τις προτάσεις που είναι δεξιά και μετά ένωσε την κάθε εικόνα με τη σωστή πρόταση.»

6.4. Ενώνω τις προτάσεις με τις εικόνες:

α.		• Κοιτάζεται στον καθρέφτη.
β.		• Καρφώνει ένα καρφί στον τοίχο.
γ.		• Δένει τα παπούτσια του.
δ.		• Φουσκώνει ένα μπαλόνι.
ε.		• Ξεκλειδώνει την πόρτα.

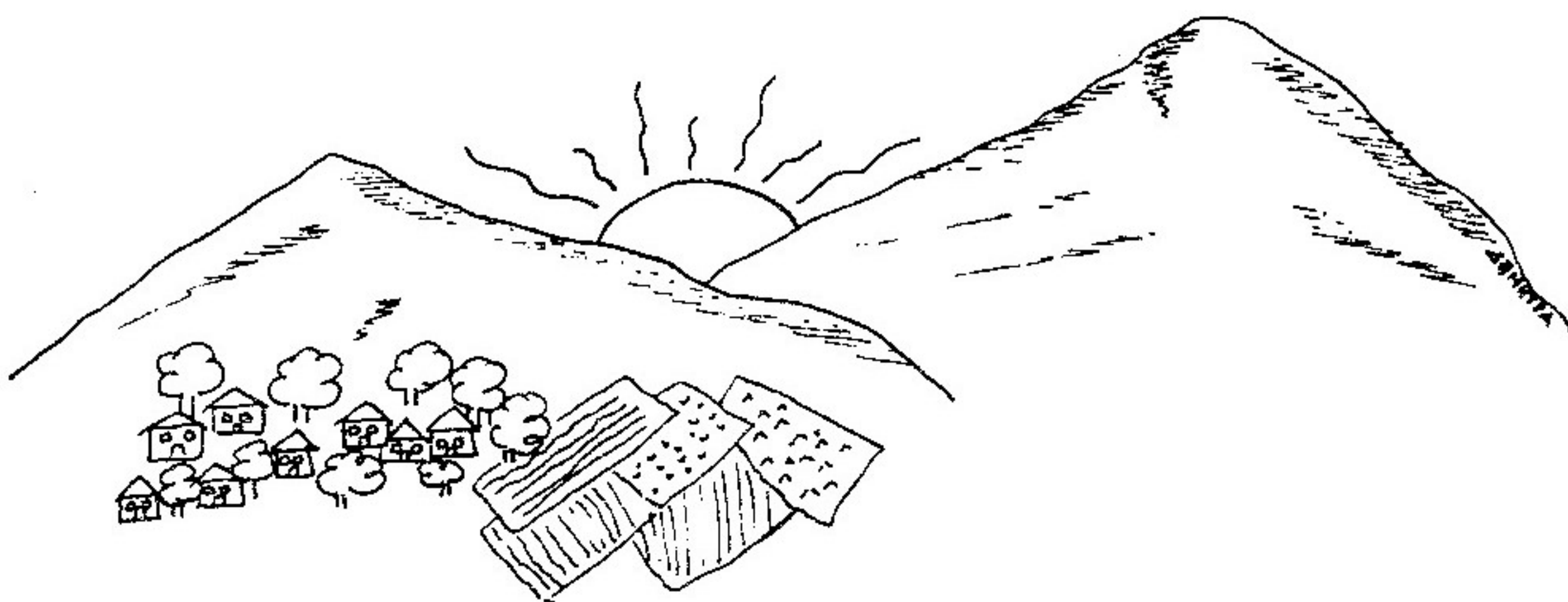
Ο αριθμός των σωστών απαντήσεων σημειώνεται στο φυλλάδιο απαντήσεων και στο προφίλ του μαθητή.

7. Διαβάζω το κείμενο

Προτείνονται δυο κείμενα: το 7α «Κάθε πρωί» και το 7β. Ο δάσκαλος επιλέγει το ένα από τα δύο κείμενα. Στη συνέχεια λέει στο μαθητή: «Παρατήρησε την εικόνα, διάβασε πρώτα σιωπηλά το κείμενο». Αφού του δώσει μια πίστωση χρόνου του λέει: «Τελείωσες; Τώρα μπορείς να το διαβάσεις φωναχτά».

7α.

ΚΑΘΕ ΠΡΩΙ

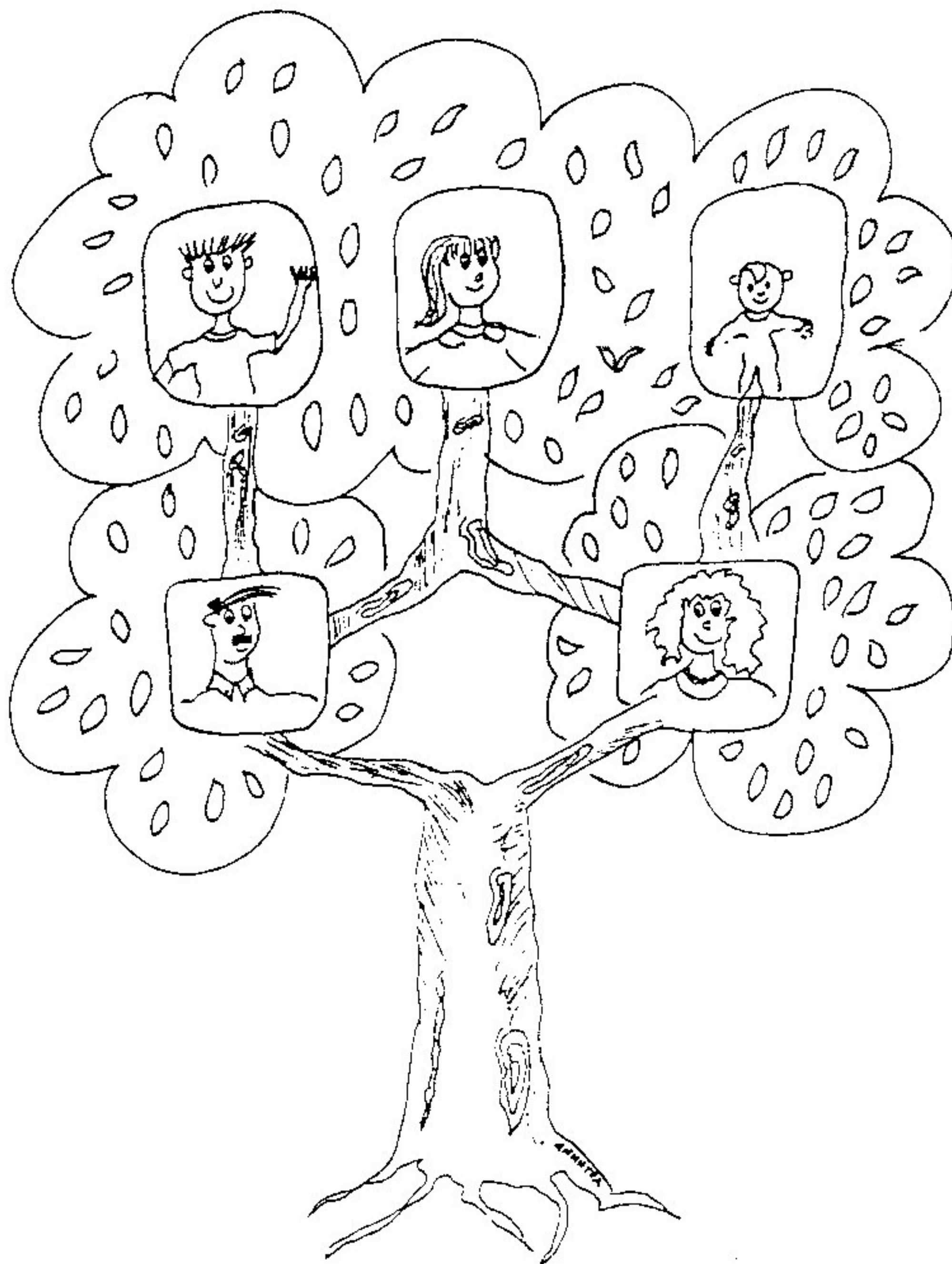

Το πρωί σηκώνεται ο Μίμης,
ανοίγει το παράθυρο
και κοιτάζει τον ήλιο.
Ο ήλιος βγαίνει σιγά σιγά.
Βγαίνει από το αντικρινό βουνό.
Οι ακτίνες του είναι χρυσές
και φωτίζουν όλο τον κόσμο.
Φωτίζουν τα σπίτια, τα δέντρα.
Φωτίζουν τα βουνά, τα χωράφια.

Αλφαβητάριο, Α' Δημοτικού, Ι. Γιαννέλη - Γ. Σακκά, Ο.Ε.Δ.Β.

7β.

Με λένε Σοφία Σοφιανού και είμαι 10 χρόνων. Πηγαίνω στην τετάρτη τάξη. Τον μπαμπά μου τον λένε Κώστα και τη μαμά μου Αθηνά. Έχω άλλα δύο αδέρφια, τον Πέτρο και τη Μαρίνα.

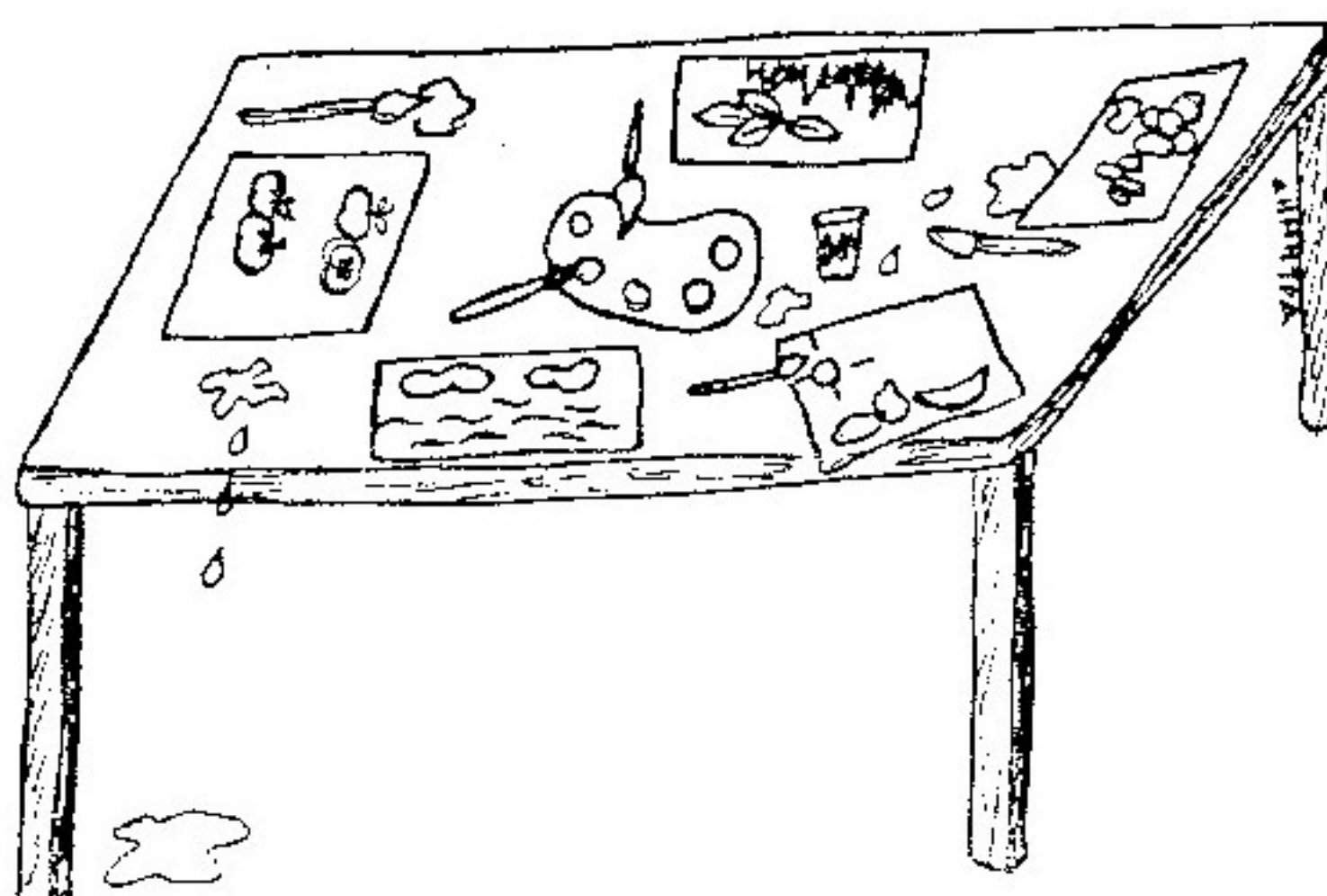
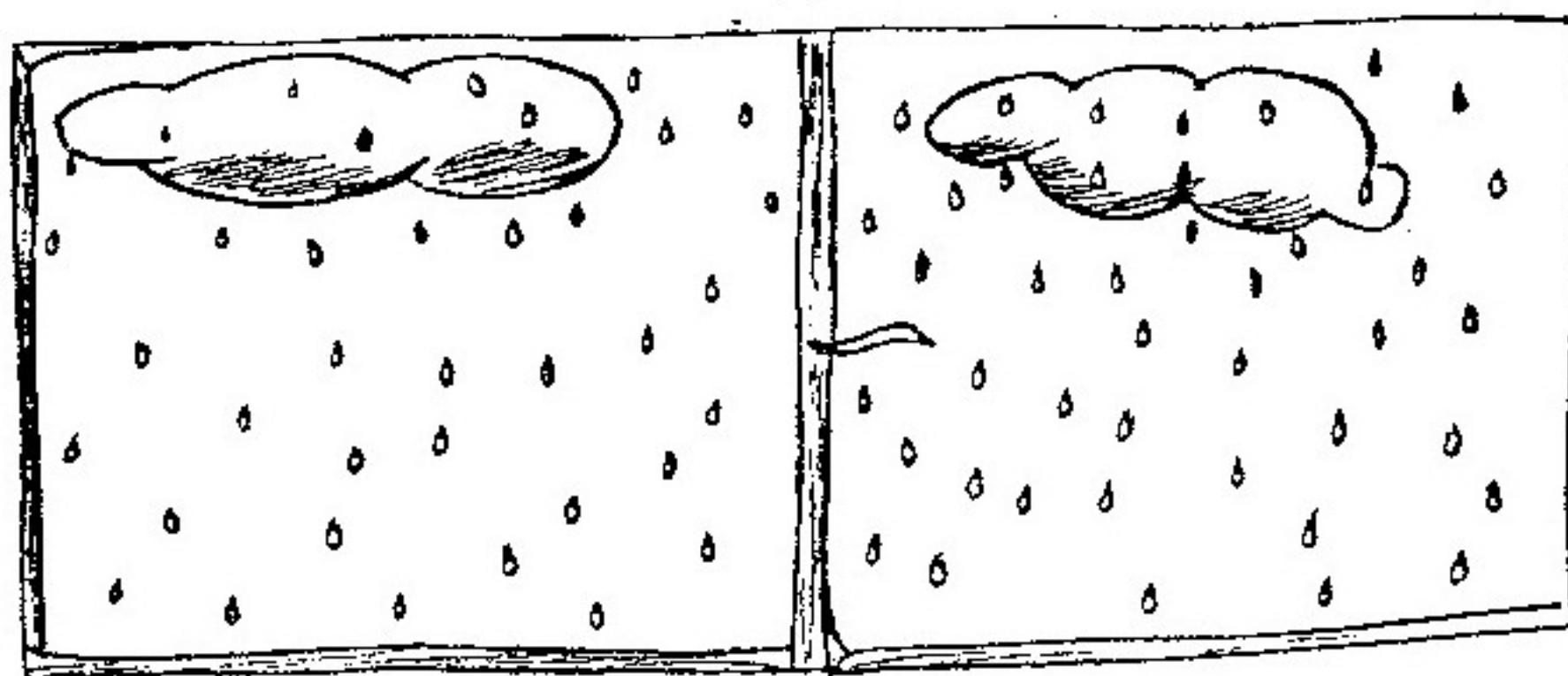

Σε περίπτωση κατά την οποία ο δάσκαλος εκτιμά ότι τα κείμενα 7α και 7β είναι σχετικά εύκολα για το συγκεκριμένο μαθητή, μπορεί να επιλέξει ένα από τα άλλα δύο προτεινόμενα κείμενα όπως το 7γ και το 7δ (σελ. 13 και 14).

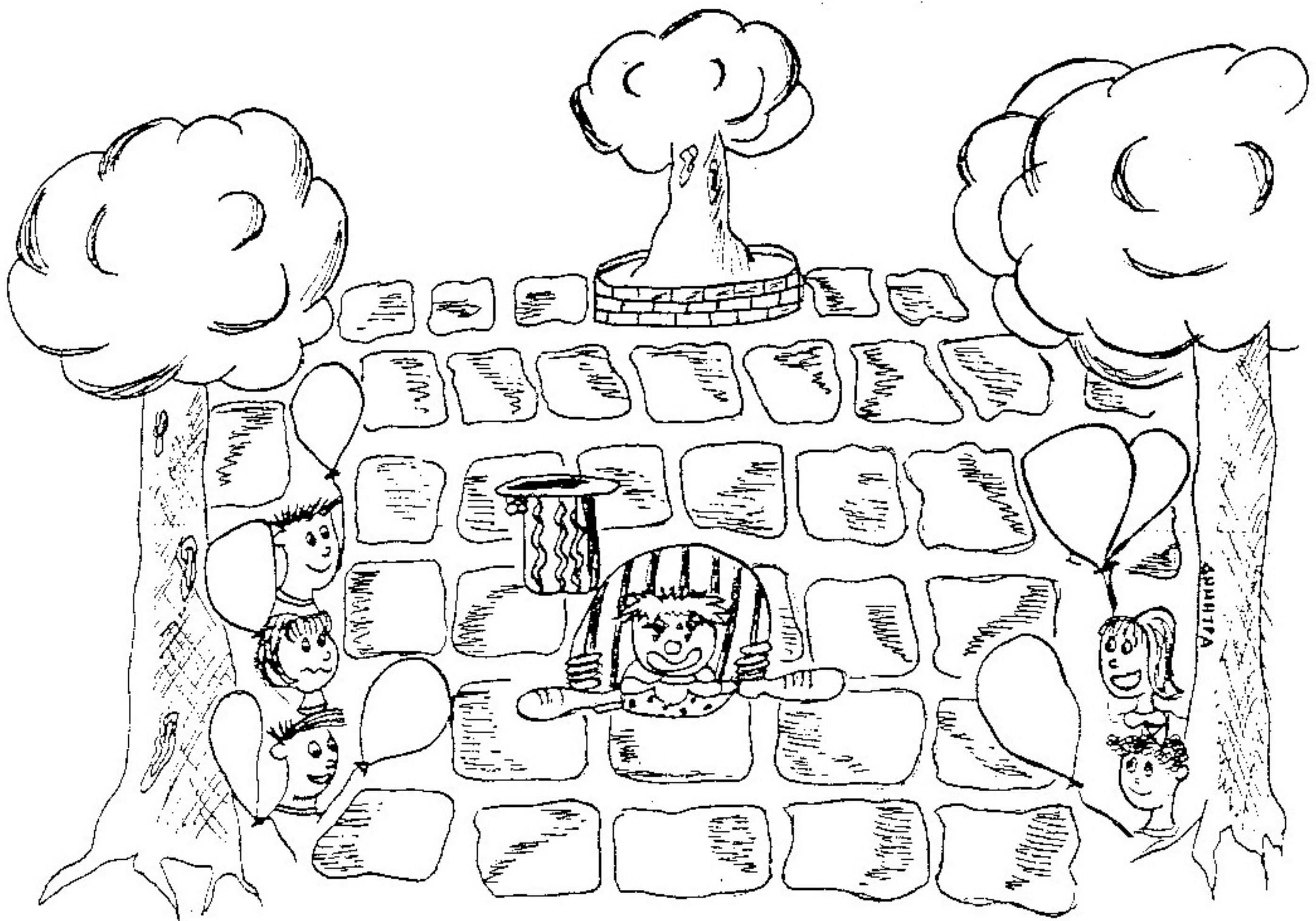
Είναι απόγευμα. Αρχίζει να βρέχει. Τα παιδιά τρέχουν γρήγορα στο σπίτι. Είναι ο Νικόλας, η Χριστίνα, η Κατερίνα και ο Βαγγέλης.

– Παιδιά, ελάτε να ζωγραφίσουμε, είπε η Χριστίνα.

Παίρνουν λοιπόν χρώματα, πινέλα, χαρτί και κάθονται στο τραπέζι. Ζωγραφίζουν ντομάτες, μήλα, θάλασσα, λεμόνια, πεπόνια, ένα μεγάλο ήλιο, καρύδια, αμύγδαλα, πράσινα χόρτα και φύλλα.

Σήμερα στην πλατεία της πόλης μας γίνεται μια μικρή γιορτή. Ένας αστείος κλόουν ήρθε και θα δώσει μια παράσταση για τα παιδιά. Έχει ένα μεγάλο στόμα, μια κόκκινη μύτη και ένα αστείο καπέλο. Όλα τα παιδιά μαζεuthήκαμε γύρω του. Άρχισε να μας κάνει αστεία. Έπεφτε κάτω, έκανε τούμπες και εμείς γελούσαμε. Στο τέλος μοίρασε σε όλα τα παιδιά χρωματιστά μπαλόνια. Εγώ πήρα ένα πράσινο μπαλόνι.

Ο δάσκαλος αξιολογεί: την έκφραση, την κατανόηση, την προφορά, την ταχύτητα.

IV. ΓΡΑΠΤΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

8. Γράφω

Άσκηση 8.1.: Ο δάσκαλος ζητάει από το μαθητή να γράψει:

Όνομα:

Επώνυμο:

Όνομα πατέρα:

Όνομα μητέρας:

Διεύθυνση:

Άσκηση 8.2.: Ο δάσκαλος ζητάει από το μαθητή να παρατηρήσει καλά τις εικόνες και κάτω από κάθε εικόνα να γράψει το επάγγελμα που κάνουν οι άνθρωποι στις εικόνες.

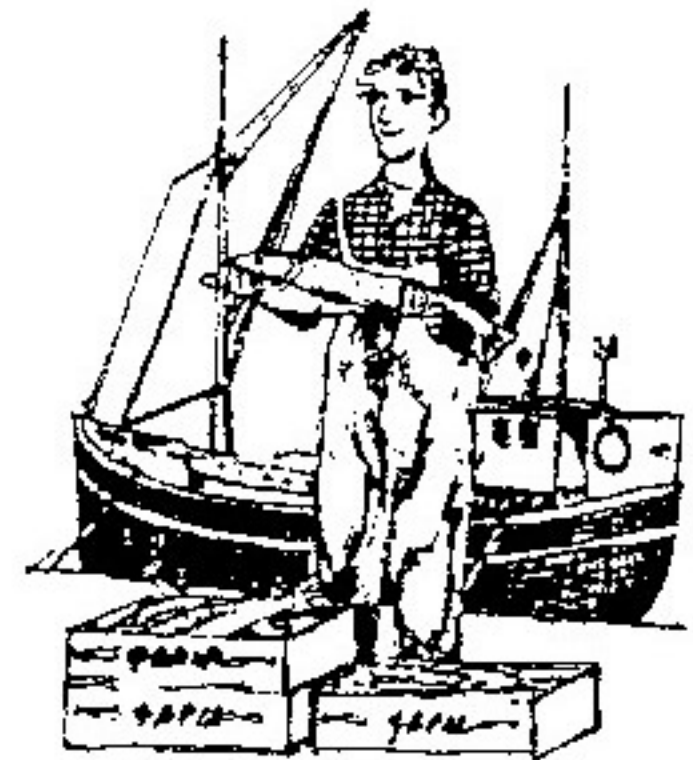
8.2. Γράφω το επάγγελμα που δείχνουν οι εικόνες:

..... γραμματέας

..... μάγειρας

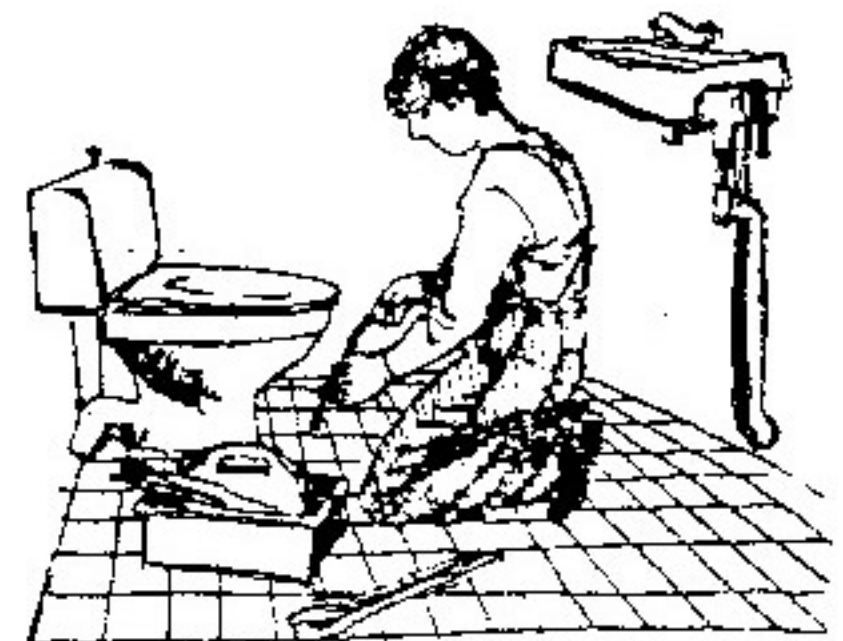
..... ψαράς

..... γιατρός

..... ταχυδρόμος

..... υδραυλικός

Ο αριθμός των σωστών απαντήσεων σημειώνεται στο φυλλάδιο απαντήσεων και στο προφίλ του μαθητή.

Άσκηση 8.3.: Ο δάσκαλος ζητάει από το μαθητή να συμπληρώσει την κάθε πρόταση με ό,τι ταιριάζει.

8.3. Συμπληρώνω με ό,τι ταιριάζει.

– Πρέπει να πάρω ομπρέλα. Έξω

α) φυσάει

β) βρέχει

γ) κάνει ζέστη

– Ο φίλος μου φεύγει ταξίδι. Του εύχομαι

α) «καλή όρεξη»

β) «καλό ταξίδι»

γ) «καλώς όρισε»

– Το αυτοκίνητο χάλασε. Θα το πάμε στο

α) ιατρείο

β) ζαχαροπλαστείο

γ) συνεργείο

– Η σαλάτα είναι αρμυρή. Έριξα

α) λίγη ζάχαρη

β) πολύ λάδι

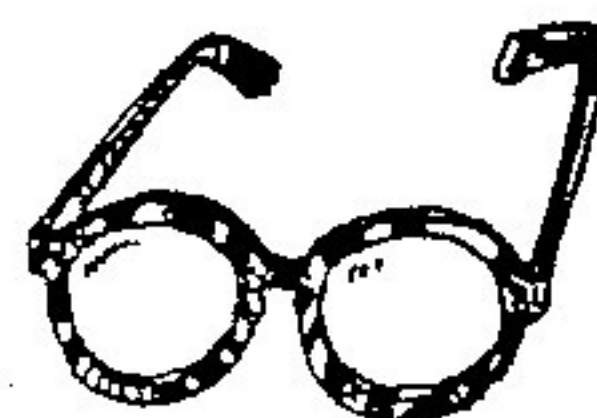
γ) πολύ αλάτι

Ο αριθμός των σωστών απαντήσεων σημειώνεται στο φυλλάδιο απαντήσεων και στο προφίλ του μαθητή.

Άσκηση 8.4.: Ο δάσκαλος ζητάει από το μαθητή, αφού διαβάσει καλά την πρώτη πρόταση, να συμπληρώσει τις προτάσεις.

8.4. Τι είπαν τα παιδιά που άργησαν να πάνε στο σχολείο;

Συγγνώμη που άργησα, αλλά δεν
μπορούσα να βρω τα γυαλιά μου.

Συγγνώμη που άργησα, αλλά

.....
.....

Συγνώμη που άργησα αλλά,

.....
.....

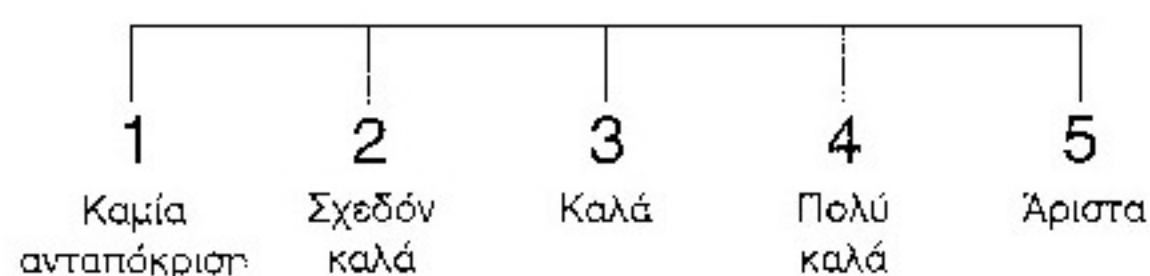
Ο αριθμός των σωστών απαντήσεων σημειώνεται στο φυλλάδιο απαντήσεων και στο προφίλ του μαθητή.

9. Παρατηρώ και γράφω

Ο δάσκαλος λέει στο μαθητή:

«Παρατήρησε προσεκτικά την εικόνα που έχεις μπροστά σου και γράψε μία σχετική ιστορία».

Η αξιολόγηση γίνεται με βάση την κλίμακα 1-5.

Αφού ολοκληρωθεί η χορήγηση του κριτηρίου, ο δάσκαλος αξιολογεί τις απαντήσεις του κάθε μαθητή, τις οποίες έχει καταγράψει στο φυλλάδιό του και συμπληρώνει το προφίλ του, ώστε να έχει μία αρχική εκτίμηση του βαθμού κατοχής της ελληνικής γλώσσας από τον καθένα.

ISBN 960-06-0995-0